

Stalna konferencija
gradova i opština

Standing Conference
of Towns and Municipalities

Municipal Support Programme
Program podrške opštinama

Lokalni ombudsman

Uporedna iskustva:
Srbija
Bosna i Hercegovina
Švajcarska

DEZA DIREKTION FÜR ENTWICKLUNG UND ZUSAMMENARBEIT
DDC DIRECTION DU DÉVELOPPEMENT ET DE LA COOPÉRATION
DSC DIREZIONE DELLO SVILUPPO E DELLA COOPERAZIONE
SDC SWISS AGENCY FOR DEVELOPMENT AND COOPERATION
COSUDE AGENCIA SUIZA PARA EL DESARROLLO Y LA COOPERACIÓN

pravo da **pružanjem dobrih usluga**, posredovanjem i davanjem saveta i mišljenja o pitanjima iz svoje nadležnosti deluje preventivno, u cilju unapređenja rada organa uprave i unapređenja zaštite ljudskih sloboda i prava.

Zaštitnik građana **podnosi Skupštini redovan godišnji izveštaj** u kojem se navode podaci o aktivnostima u prethodnoj godini, podaci o uočenim nedostacima u radu organa uprave, kao i predlozi za poboljšanje položaja građana u odnosu na organe uprave. Izveštaj o radu se objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na Internet stranici Zaštitnika građana, a dostavlja se i sredstvima javnog informisanja.

b) Građanski branilac (lokalni ombudsman)

Prema **Zakonu o lokalnoj samoupravi (2002)**,¹² u jedinici lokalne samouprave u Srbiji može se ustanoviti **građanski branilac** (ombudsman) koji štiti individualna i kolektivna prava i interese građana tako što vrši opštu kontrolu rada uprave i javnih službi. O pojavama nezakonitog i nepravilnog rada kojima se povređuju prava i interesi građana, građanski branilac upozorava upravu i javne službe, upućuje im preporuke i kritike i o tome obaveštava skupštinu jedinice lokalne samouprave i javnost. Uprava jedinice lokalne samouprave i javne službe dužni su da građanskom braniocu na njegov zahtev daju podatke i informacije od značaja za vršenje njegovih ovlašćenja. Građanskog branioca postavlja skupština jedinice lokalne samouprave iz reda uglednih i politički nepristrasnih ličnosti, pod uslovima i na način utvrđen statutom i drugim opštim aktom. Nadležnost i ovlašćenja, način postupanja i izbora i prestanka dužnosti građanskog branioca uređuje se statutom i drugim opštim aktom.

Do sada je ombudsman na lokalnom nivou, između ostalog, uveden u Beogradu, Subotici, Zrenjaninu, Bačkoj Topoli, Kragujevcu, Leskovcu i još nekim mestima.

¹² *Zakon o lokalnoj samoupravi*, Službeni glasnik RS, br. 9/2002.

c) Pokrajinski građanski branilac (ombudsman) u Vojvodini

U Vojvodini je Pokrajinski ombudsman uveden **Zakonom o utvrđivanju određenih nadležnosti autonomne pokrajine (tzv. Omnibus zakon, 2002)**¹³ koji predviđa da Autonomna Pokrajina, preko svojih organa, ustanovljava funkciju pokrajinskog građanskog branioca (ombudsmana), kao i njegova ovlašćenja i način njihovog ostvarivanja.

Polazeći od toga, prema **Odluci o pokrajinskom ombudsmanu (2002)**¹⁴ ustanovljava se Pokrajinski ombudsman, kao nezavisan i samostalan organ koji se stara o zaštiti i unapređenju ljudskih prava i sloboda svakog lica, zajemčenih ustavom, potvrđenih i objavljenih u međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima, u opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava, u zakonu i propisima Autonomne Pokrajine Vojvodine. Ombudsman posebno štiti ljudska prava i slobode od povreda učinjenih od strane pokrajinske i opštinske uprave, organizacija i javnih službi, koje vrše upravna i javna ovlašćenja, a čiji je osnivač pokrajina ili opština.

Postoje posebni zamenici ombudsmana koji su zaduženi za zaštitu prava nacionalnih manjina, zaštitu prava deteta i ravnopravnost polova.

Ombudsman jednom godišnje, najkasnije do kraja novembra, podnosi Skupštini izveštaj o svojim aktivnostima, stanju ljudskih prava i o pravnoj sigurnosti u Pokrajini. Izveštaj se objavljuje u „Službenom listu Autonomne Pokrajine Vojvodine” i u sredstvima javnog informisanja.

¹³ **Zakon o utvrđivanju određenih nadležnosti autonomne pokrajine** (tzv. Omnibus zakon), Službeni glasnik RS, br. 6/2002.

¹⁴ **Odluka o pokrajinskom ombudsmanu**, Službeni list APV, br. 23/2002.